

Kouříte? Zvyšujete tím pravděpodobnost, že i z vašich dětí budou kuřáci

Zajímá vás, jaké charakteristiky rodinného prostředí mohou ovlivňovat výskyt rizikového chování u patnáctiletých? Tuto otázku se ve svém výzkumu publikovaném v časopise Českomoravské psychologické společnosti *Psychologie* snažili zodpovědět Jan Sebastian Novotný a Petr Okrajek.

Rizikové chování (jako například kouření, užívání alkoholu, agresivita nebo záškoláctví, na něž byl výzkum zaměřen) může mít negativní vliv na zdraví dítěte případně je dokonce sociálně-patologickým jevem.

Pomocí dotazníků vědci získali data od 1635 dětí (52 % z tohoto počtu byli chlapci a 48 % dívky), jejich rodičů a ošetřujících lékařů a po jejich zpracování došli k zajímavým závěrům.

Nejvýznamnější vliv rodinných charakteristik byl odhalen u problematiky kouření: pokud se k tomuto zlovyku přiznal jeden z rodičů, ke kuřáctví se přihlásilo 47 % dětí. Na tom, zda je kuřákem matka či otec přitom nezáleží. Jestliže na otázku, zda kouří, kladně odpověděli rodiče oba, bylo kouření potomka zjištěno dokonce v 52 % případů. Naopak, pokud jsou oba rodiče nekuřáci, v 66 % případů je tomu stejně i u jejich dětí.

Taktéž hádky rodičů s adolescenty významně ovlivňují některé projevy rizikového chování. Nejvýraznější rozdíly byly zaznamenány především u již zmíněného kouření, ale také například u poruch chování a pití alkoholu. V případě přítomnosti konfliktů přiznalo kouření o 9 % více dětí než při jejich absenci, u pití alkoholu byl zjištěn **7% rozdíl**.

Ke zvýšenému riziku kouření a pití alkoholu u mladistvých přispívá také častější nepřítomnost rodičů (respektive matky), ať už je způsobena přílišnou pracovní vyčerpáním nebo dlouhodobější hospitalizací. Je tomu tak pravděpodobně kvůli zhoršené možnosti komunikace a s tím spojenému oslabení výchovného vlivu. Naopak v případě, že je matka nezaměstnaná, objevuje se u dítěte vyšší tendence k agresivnímu chování.

Z výsledků výzkumu je patrné, že rodinné prostředí velmi významně působí na rizikové chování dětí a to jak přímo (v případě kouření, kdy potomek v podstatě napodobuje chování svých rodičovských vzorů), tak nepřímo (při delší nepřítomnosti rodiče). Je však nutné poukázat také na nezanedbatelný vliv dalších faktorů jako například školního prostředí, přátel či partnerů adolescentů. Pokud však vezmeme v úvahu, že chování tohoto typu stále přibývá a také se u něho snižuje věková hranice, je poznání alespoň některých příčin z hlediska prevence rozhodně žádoucí.

Zdroj: Novotný, J.S. & Okrajek, P. (2012). Vliv vybraných charakteristik rodinného prostředí na rizikové chování 15letých adolescentů. *E-psychologie* [online], 6 (2), 9-21 [cit. 1. 5. 2013].

Dostupný z WWW: <<http://e-psycholog.eu/pdf/novotny-okrajek.pdf>>.

Líbí se mi váš styl psaní, nesklouzla jste k přílišnému moralizování, píšete střízlivě. Zásadní jádro práce tu ale chybí. A to interpretace uvedených údajů. Jaké jsou rozdíly? Jsou spíš malé nebo velké? Co si o nich má čtenář myslet? Nespolehejte se na to, co píší autoři ve výzkumu, máte za sebou semestr statistiky. Prosím zpracovat.